

taget eller af det mellem Loftbrædderne nedhængende Foder eller Ansamling af Avner, Snavs og Spindelvæv.

Om end Forhørerne saaledes give en Antydning af, at Mangler ved Storstene og Ildsteder ere væsentlige Aarsager til Ildbrand, har dette dog ikke været tilstrækkeligt til derpaa at bygge noget, men man har maattet søge en mere indgaaende Opfattelse tilveiebragt ved direkte Undersøgelse af Forholdene, og i denne Henseende er der dels afættet samtlige Branddirektører Erklæringer specielt angaaende deres Erfaringer med Hensyn til russiske Storstene, og dels er der ved 6 Branddirektører for deres Branddirektørers Bedkommende og ved Direktionen selv for Landets forskjellige Egne, forsaavidt Tid og Bekostning har tilladt det, anstillet Undersøgelser angaaende Bygningsforholdene samt Ildstedernes og Storstenedes Tilstand i Almindelighed.

Som alt forrige Aar meddelt det ærede Raad, tyde de om de russiske Storstene indkomne Erklæringer paa, at Branddirektørerne ikke tidligere have haft deres Opmærksomhed henvendt paa disse Storstene, og at de Ansuelser, som de saaledes med kort Varjel have været nødtie til at danne dem, som Følge heraf ere mangelfulde; det positive Udbytte, de have givet, er derfor ikke stort. Hvad der kan uddrages af dem, er:

at man vel kun i enkeltstående Tilfælde kan paavise, at disse Storstene have foranlediget Brandskade, men at de dog jevnlig medføre Storstensild eller brænde ud;

at de endnu ere saa ny, at Faren ved dem ikke kan være godtgjort, men at man maa befrygte, at Fremtiden vil vise uheldige Resultater, hvor der, som almindeligt paa Landet, bruges Brænde eller Torv, da det ikke ved nogen Rensning er muligt at fjerne Glandsfoden, og de saaledes i Fremtiden jevnligt maa brænde ud af sig selv;

at Faren ved denne Udbrænding maa blive meget stor i straaetækkede Bygninger eller i Nærheden af saadanne.

Med Hensyn til disse Storstenedes Udbredelse oplyses:

at de ere almindelige paa Steder, hvor Byggeforholdene ere overensstemmende med Kjøbstædernes;

at de paa Landet hyppigt forefindes i Herregaarde, Præstegaarde og i det Hele hos Folk udenfor Bønderstanden;

at deres Udbredelse i Bøndergaardene er meget forskjellig i de forskjellige Egne; men at de dog findes hyppigt paa Bornholm, Fyen, Midt- og Vestjylland, Midt- og Vestjylland;

at Udbredelsen i Bøndergaardene er i Tiltagen, men at de dog i Almindelighed kun indføres, hvor ny Bygninger opføres, og da mest til Afledning af Røg fra Kattelovne, Ijeldnere fra Komfurer.

Et større Udbytte er fremkommet ved anstil-

lede direkte Undersøgelser, som indledes med, at Branddirektørerne paa Frederiksberg, i Bræste, Nyborg, Aarhus, Hjørring og Hølstebro samlede til et Møde med Direktionen, og efterat der gennem en Diskussion var tilveiebragt Klarhed med Hensyn til de Synspunkter, hvorfra man skulde gaa ud ved en Undersøgelse, paalagdes dem hver i sit Distrikt at undersøge 50 til 70 nogenlunde samlet beliggende Eiendomme. De om disse Undersøgelser givne Indberetninger følge hoslagt; af dem ligesom ogsaa af de af Direktionen personligt anstillede Undersøgelser over næsten hele Jylland og en Del af Øerne kan Følgende udledes:

at Storstene hyppigt, selv om Materialierne ere udmærkede, opføres slet af Murerne, og at i Nord- og Vestjylland hyppigt baade Materiale og Opførelse er særligt slet;

at Piberne hyppigt, navnlig ved de snevre Storstene, faaue den besalede Hvide;

at Storstenede ogsaa i de efter 1861 opførte Huse i Strid med Lovens § 10 i Reglen gaa gennem Bjælkelaag og Tag med kun $\frac{1}{2}$ Stens Tykkelse, saaledes at Tømmer, Rægter og Straatag lige umiddelbart op til Storstenen og altsaa i en Afstand af kun $4\frac{1}{4}$ Tomme i Stedet for $8\frac{1}{2}$ Tomme fra Rørets indvendige Side; Gulv og Forfalkingsbrædder gaa umiddelbart op til Storstenen, uden at der under Gulvbrædderne findes en Udkravning af Storstenen; dog danner i disse Henseender Kjøge-Egner en Undtagelse og for Tagets Bedkommende tildels ogsaa Aarhus-Egner;

at de i § 8 paabudte Loftter i stor Udstrækning i Jylland ikke ere forsvarlige imod Brandfare, idet de ikke ere tætte, saa at der imellem Brædderne hænger Straa, Avner og andet Snavs ned;

at Bagerovnenes Opførelse mange Steder lader meget tilbage at ønske; at Lovens Bestemmelser med Hensyn til Landbagerier ikke opfyldes, og at Husenes Indretning og Lofternes Bestaffenhed navnlig i Nord- og Vestjylland, medføre, at den Maade, hvorpaa Ilden fra Bagerovne udrages, er forbunden med stor Brandfare;

at snevre Storstene nu paa flere Egne ere ifærd med at faa en stærk Udbredelse;

at Manglerne ved de efter 1861 opførte og i Forfalkingen indtegnede Bygninger med Hensyn til Ildsteder samt Storstene og disses nærmeste Omgivelser ere saa udbredte, at det maa erkjendes, at det i Vedtagtens § 6 indholdte Paabud om, at kun de i Overensstemmelse med de til enhver Tid gjældende Byggelove opførte Bygninger kunne indtegnes i Forfalkingen, ikke er fyldestgjort;

og endelig at Aarsagen til de mange Mangler ingenlunde hidrører fra nogen Mødstand hos Befolkningen, men fra Haandværkernes mangelfulde Indsigt saavel med Hensyn til Lovens Fordringer